Pravila natjecanja Juvenes Translatores

UVOD 2

1. POKRETANJE NATJECANJA 2

2. REGISTRACIJA ŠKOLA 2

3. ODABIR ŠKOLA 4

4. ODABIR I REGISTRACIJA SUDIONIKA 5

5. DAN NATJECANJA 6

6. OCJENJIVANJE PRIJEVODA 8

7. OBJAVA POBJEDNIKA I UČENIKA S POSEBNIM POHVALAMA 8

8. SVEČANOST DODJELE NAGRADA I TRODNEVNO PUTOVANJE U BRUXELLES ... 9

9. TUMAČENJE PRAVILA I UPUTA 9

Potrebno vam je više informacija? 10

UVOD

Glavna uprava za pismeno prevođenje Europske komisije (GU za pismeno prevođenje) od 2007. organizira *Juvenes Translatores*, **godišnje internetsko natjecanje u prevođenju** za srednje škole u Europskoj uniji.

Glavne su faze natjecanja:

1. pokretanje natjecanja
2. registracija škola
3. odabir škola
4. odabir i registracija učenika
5. dan natjecanja
6. ocjenjivanje prijevoda
7. objava imena pobjednika i učenika s posebnim pohvalama
8. svečanost dodjele nagrada pobjednicima u okviru trodnevnog posjeta Bruxellesu.

Detaljna pravila natjecanja i upute za svaku fazu navedeni su u nastavku.

1. POKRETANJE NATJECANJA

GU za pismeno prevođenje najavljuje natjecanje na svojoj službenoj internetskoj stranici Juvenes Translatores (JT) uz objavu datuma natjecanja i točnog vremena početka za sve sudionike.

Informacije se objavljuju i na društvenim mrežama.

- na Facebooku: https://www.facebook.com/translatingforeurope
- na Instagramu: https://www.instagram.com/translatingforeurope

2. REGISTRACIJA ŠKOLA

Ako vaša škola želi sudjelovati, mora se **prijaviti** putem **platforme za natjecanje** u zadanom roku**.**

Poveznica će biti objavljena na službenim stranicama Juvenes Translatores (JT) i društvenim mrežama kad započne razdoblje za registraciju. Nepotpune ili zakašnjele prijave neće se uzimati u obzir.

Ako vaša škola želi sudjelovati, mora ispunjavati uvjete navedene u nastavku.

Mogu sudjelovati samo **srednje škole**.

Natjecanje nije otvoreno za:

- škole koje podučavaju strane jezike isključivo kao izvannastavnu aktivnost
- organizacije koje provode bilo koju vrstu jezičnih tečajeva koji nisu dio kurikuluma srednje škole.

Uvjeti za školu:

- mora se nalaziti u **državi članici EU-a**
- priznaje je državno tijelo za školstvo najmanje jedne zemlje EU-a

- mora prijaviti između **2 i 5 sudionika rođenih u godini navedenoj na službenim stranicama JT-a**
- mora imati **pristup internetu**
- mora imati potrebnu **informatičku opremu**.

Školu mogu prijaviti samo nastavnici, a ne učenici. Zaduženi nastavnik prije prijave mora dobiti **odobrenje ravnatelja za sudjelovanje škole u natjecanju**. **Svaka škola može se prijaviti samo jednom**.

Uz prijavu škola mora dostaviti:

- službeno ime i adresu škole
- ime odgovornog nastavnika i
- najmanje jednu aktivnu e-adresu.

E-pošta će biti jedino sredstvo komunikacije sa školom, zbog čega je vrlo važno sljedeće:

- redovito provjeravajte poštu (povremeno i pretinac za neželjenu poštu) i
- pazite da vam sandučić e-pošte ne bude pun.

Škola mora izraditi račun s vlastitim korisničkim imenom i lozinkom te ispuniti predviđena polja za prijavu. Korisničko ime i lozinka bit će potrebni za sve buduće prijave na platformu za natjecanje, uključujući pristup za sudionike na dan natjecanja.

Mora se upisati puno službeno ime škole, uključujući velika početna slova, dijakritičke znakove i posebna slova jezika škole. Primjer: *Ukmergės Šilės Šilevičiaus gimnazija*. Nemojte upotrebljavati pokrate.

Kad se registrira, škola se obvezuje da će poštovati pravila i upute za natjecanje te da će, bude li odabrana, organizirati natjecanje u školi na datum objavljen na službenim stranicama JT-a.

To obuhvaća:

- odabir i prijavu **sudionika rođenih u godini navedenoj na službenim stranicama JT-a**
- omogućivanje učenicima da sudjeluju u natjecanju
- stavljanje na raspolaganje odgovarajućih prostorija, informatičke opreme i osoblja za provedbu natjecanja
- obvezno upoznavanje sudionika i njihovih roditelja ili zakonskih skrbnika s tim pravilima i uputama te njihovo prihvaćanje
- jamčenje pravednih i nepristranih uvjeta pri provedbi natjecanja te
- ako je među 27 dobitnika netko od kandidata iz te škole, davanje dopuštenja sudioniku/sudionici i njegovom/njezinom nastavniku da izostanu iz škole i otputuju na svečanu dodjelu nagrada u okviru trodnevnog posjeta Bruxellesu.

Registracijom škola pristaje i na to da se njezino ime objavi na službenim stranicama JT-a ako bude odabrana za sudjelovanje u natjecanju.

Škola mora osigurati i potrebnu ispravnu informatičku opremu:

- jedno računalo po sudioniku
- odgovarajuću tipkovnicu za ciljni jezik
- sva informatička oprema mora biti spremna dovoljno vremena prije početka natjecanja
- internetsku vezu (najmanje 1 Mbit/s)
- tehnički zahtjevi za računalo:
  - ❖ operativni sustavi
    - Windows 11 ili novija verzija
    - macOS 15 ili novija verzija
  - ❖ preglednici:
    - Chrome 149 ili novija verzija
    - Firefox 151 ili novija verzija
    - Safari 18 ili novija verzija
    - Edge 148 ili novija verzija
    - Opera 130 ili novija verzija

Preglednici ne smiju imati nikakve **dodatke** kao što su blokatori ili provjera pravopisa. JavaScript treba biti omogućen.

Škola mora pokriti sve lokalne troškove nastale organiziranjem natjecanja.

Ako škola ne poštuje te obveze, može biti isključena iz natjecanja.

3. ODABIR ŠKOLA

Po završetku razdoblja za registraciju škole sudionice natjecanja bit će odabrane **nasumičnim elektroničkim ždrijebom** među školama koje su se registrirale.

Broj odabranih škola iz svake države članice odgovara broju zastupničkih mjesta koja ta država članica ima u Europskom parlamentu:

Država članica	Škole
Austrija	20
Belgija	22
Bugarska	17
Hrvatska	12
Cipar	6
Češka	21
Danska	15
Estonija	7.
Finska	15
Francuska	81
Njemačka	96
Grčka	21
Mađarska	21
Irska	14
Italija	76

Latvija	9
Litva	11
Luksemburg	6
Malta	6
Nizozemska	31
Poljska	53
Portugal	21
Rumunjska	33
Slovenija	9
Slovačka	15
Španjolska	61
Švedska	21
UKUPNO	**720**

Za potrebe postupka odabira **škole se uračunavaju u kvotu države članice u kojoj se nalaze**. Na primjer, španjolska škola *IES Liceo español* „Luis Buñuel" u Francuskoj ulazi u kvotu za Francusku.

Popis odabranih škola bit će objavljen na službenim stranicama JT-a do kraja **listopada**, a nastavnici će biti obaviješteni e-poštom.

Odabir je konačan i **ne može se osporavati**. Međutim, ako se odabrana škola povuče ili ne može sudjelovati, a vrijeme i resursi to dopuštaju, njezino mjesto može se popuniti drugim nasumičnim odabirom prijavljenih škola iz iste države članice. U tim se slučajevima popis objavljen na internetskoj stranici neće ažurirati, ali će škola biti izravno obaviještena.

4. ODABIR I REGISTRACIJA SUDIONIKA

Ako je vaša škola odabrana elektroničkim ždrijebom, nastavnik na platformi za natjecanje mora registrirati imena sudionika i njihove odabrane jezične parove (jezik s kojeg i na koji sudionici namjeravaju prevoditi) **do roka navedenog na službenim stranicama JT-a**. Svaka odabrana škola trebala bi **prijaviti 2 – 5 sudionika**.

Ako škola do predviđenog roka ne prijavi 2 – 5 sudionika, prepustit ćemo njezino mjesto drugoj školi koja čeka odabir. Ako vaša škola iz bilo kojeg razloga ne može sudjelovati u natjecanju, molimo vas da o tome što prije obavijestite organizatore.

Nakon isteka roka ne mogu se mijenjati ni sudionici ni jezični parovi.

Svaka odabrana škola trebala bi na platformi za natjecanje registrirati **od dva do pet sudionika** koji moraju biti:

- **rođeni u godini navedenoj na službenim stranicama JT-a**
- **redoviti polaznici** te škole.

Svrha je pravila godine rođenja stvoriti jednake uvjete, uzimajući u obzir razlike u obrazovnim sustavima država članica EU-a.

Škola mora navesti **jezični par** svakog sudionika, odnosno jezik s kojega učenik namjerava prevoditi i jezik na koji namjerava prevoditi:

- *izvorni jezik* = jezik s kojeg prevode
- *ciljni jezik* = jezik na koji prevode.

Svaki sudionik može prevoditi s bilo kojeg službenog jezika EU-a i na bilo koji službeni jezik. **Službeni su jezici EU-a** sljedeći:

bugarski (BG)	estonski (ET)	irski (GA)	portugalski (PT)
hrvatski (HR)	finski (FI)	talijanski (IT)	rumunjski (RO)
češki (CS)	francuski (FR)	latvijski (LV)	slovački (SK)
danski (DA)	njemački (DE)	litavski (LT)	slovenski (SL)
nizozemski (NL)	grčki (EL)	malteški (MT)	španjolski (ES)
engleski (EN)	mađarski (HU)	poljski (PL)	švedski (SV)

Odabir jezičnog para svakog sudionika mora se unijeti tijekom razdoblja registracije sudionika na platformi za natjecanje. Provjerite jesu li te informacije ispravno registrirane i odmah se obratite organizatoru u slučaju odstupanja.

Preporučujemo da sudionici prevode *na* svoj materinski jezik ili jezik kojim najbolje vladaju. Međutim, taj jezik mora biti jedan od prethodno navedenih službenih jezika EU-a.

O sudjelovanju učenika u natjecanju škola mora obavijestiti njihove roditelje ili zakonske skrbnike.

Škole mogu odrediti svoje uvjete za odabir sudionika, ali ti uvjeti moraju biti jasni, pravedni i nediskriminirajući. Bude li GU za pismeno prevođenje smatrao da je škola primijenila nejasne, nepravedne ili diskriminirajuće uvjete, može je isključiti iz natjecanja.

Škole ne smiju diskriminirati ni na kojoj osnovi, uključujući **učenike s invaliditetom**. Organizacijski odbor JT-a svjestan je da mogu biti potrebne posebne mjere kako bi se učenicima s invaliditetom omogućilo pravedno i ravnopravno sudjelovanje u natjecanju. Ako bi takve posebne mjere bile u suprotnosti s ovim pravilima, obratite se timu JT-a za prethodno odobrenje, opisujući situaciju i predložene mjere. Na primjer, ako invaliditet učenika utječe na brzinu tipkanja, potrebno je dodatno vrijeme.

GU za pismeno prevođenje osigurat će da svi osobni podaci zaprimljeni u kontekstu natjecanja budu zaštićeni u skladu s primjenjivim propisima. Detaljnije informacije o obvezama zaštite osobnih podataka navedene su u izjavi o zaštiti osobnih podataka za natjecanje Juvenes Translatores.

5. DAN NATJECANJA

Natjecanje u prevođenju mora se održati u školskim prostorijama, istovremeno u svim školama koje sudjeluju na datum i u vrijeme koji su navedeni na službenim stranicama JT-a.

Sudionici se istovremeno prijavljuju na platformu za natjecanje osobnim korisničkim imenom i lozinkom (koje će odgovorni nastavnik primiti e-poštom nakon što ih registrira za natjecanje).

Čim se sudionici prijave, na ekranu će im se prikazati izvorni tekst na jeziku koji su odabrali. Svoj prijevod mogu unositi u okvir koji se nalazi pored tog teksta. **Dok prevode, trebaju redovito spremati tekst koji su unijeli.**

Škole moraju osigurati ispravno funkcioniranje informatičke opreme i poduzeti sve mjere kako bi se natjecanje odvijalo u pravednim i nepristranim uvjetima.

Dužnost je škole organizirati natjecanje u svojim prostorijama, uključujući osiguravanje svih praktičnih organizacijskih mjera na dan natjecanja, tj.:

- okupljanje sudionika na mjestu natjecanja
- osiguravanje da svaki sudionik ima potrebnu informatičku opremu i internetsku vezu
- podjela osobnih korisničkih imena i lozinki sudionicima (dodijeljeni svakom sudioniku u trenutku registracije) tako da mogu pristupiti platformi za natjecanje i prevesti tekst
- kontrola sudionika tijekom natjecanja, osobito kako bi se osiguralo da se ne upotrebljavaju pomagala/alati za prevođenje kojima se krše pravila (vidjeti u nastavku) te
- provjera jesu li sudionici spremili i poslali prijevode unutar zadanog vremena.

Rječnici su neophodno sredstvo rada i **sudionici smiju upotrebljavati rječnike u papirnatom obliku i internetske rječnike**. Dopušteni su jednojezični i dvojezični rječnici.

Sljedeće *nije* dopušteno:

- alati za provjeru pravopisa
- alati za računalno potpomognuto prevođenje (CAT alati)
- strojno prevođenje (npr. Google Translate, DeepL)
- umjetna inteligencija (AI).

Ako se upotrijebi bilo koji od tih pomagala/alata, dotični prijevod bit će diskvalificiran.

Sudionici moraju prevoditi samostalno, ne u parovima ili skupinama, a nastavnici im ne smiju pomagati.

Prijevodi se moraju završiti tijekom službenog vremena dodijeljenog za natjecanje.

Izvan natjecanja škole mogu slobodno koristiti prijevodne tekstove u obrazovne svrhe, primjerice organiziranjem paralelnog internog natjecanja. Prijevodi izrađeni izvan natjecanja ne šalju se GU-u za pismeno prevođenje. Platforma za natjecanje ne može se upotrebljavati u tu svrhu.

Prije nego istekne vrijeme natjecanja sudionici moraju spremiti svoj prijevod i poslati ga na platformu za natjecanje. Nakon toga će dobiti automatsku poruku kojom se potvrđuje da je njihov prijevod uspješno poslan.

Ako žele, prijevod mogu ispisati. Odgovorni nastavnik može na platformi za natjecanje pregledavati spremljene prijevode na stranici s podacima o sudionicima.

Ako sudionik zbog neočekivanih razloga nije u mogućnosti poslati prijevode kako je propisano, za upute se obratite na e-adresu (DGT-TRANSLATORES@ec.europa.eu).

Svaki bi sudionik trebao imati puna dva sata za prijevod. Ako je zbog tehničkih razloga prijava sudionika odgođena za najviše 15 minuta, trebalo bi mu dopustiti odgovarajuće produljenje.

No ako je to kašnjenje dulje od 15 minuta, prijevod više nećete moći slati na platformu za natjecanje, nego nam ga morate **odmah** poslati e-poštom (na prethodno navedenu e-adresu).

Ako na početku natjecanja imate opći tehnički problem, ne možete se prijaviti ili vas nešto blokira tijekom natjecanja, učinite sljedeće:

- **ostanite mirni**, pronaći ćemo rješenje
- **provjerite** na našoj Facebook stranici je li problem riješen
- započnite **s prevođenjem na alternativni način**:

- **preuzmite izvorne tekstove** koji će biti objavljeni na službenim stranicama JT-a na početku natjecanja i
- **počnite prevoditi u Microsoft Wordu ili sličnom programu (u elektroničkom obliku, ne na papiru).**

Na taj način sudionici mogu:

- **kopirati svoj prijevod i zalijepiti ga** na platformu za natjecanje nakon rješavanja tehničkog problema te poslati prijevod putem platforme za natjecanje kako je prvotno predviđeno ili
- ako se **tehnički problem ne riješi do službenog završetka natjecanja**, nastavnik nam može e-poštom poslati elektroničke verzije prijevoda sudionika, a organizacijski odbor JT-a će ih zatim učitati.

Organizacijski odbor JT-a u najkraćem će vremenu odgovarati na pitanja i davati savjete e-poštom (DGT-TRANSLATORES@ec.europa.eu) u svim fazama natjecanja.

6. OCJENJIVANJE PRIJEVODA

Prijevode će ocjenjivati komisija koju čine prevoditelji i lektori Glavne uprave za pismeno prevođenje.

Ocjenjivačka komisija primjenjuje kriterije koji se primjenjuju pri ocjeni prijevoda unutar GU-a za pismeno prevođenje, i to:

- točnost prijevoda
- pravilno pisanje (izražavanje i gramatika)
- tečno pisanje
- kreativnost rješenja u prijevodu.

Ocjenjivačka komisija može diskvalificirati prijevod za koji smatra da nije napisan u pravednim i nepristranim uvjetima, npr. ako se čini da je upotrijebljen neki alat koji nije dopušten na natjecanju.

Nakon ocjenjivanja, druga ocjenjivačka komisija kojom predsjedava glavni direktor GU-a odabrat će **najbolji prijevod iz svake države članice EU-a**. Odluke obje ocjenjivačke komisije su konačne.

Rad i rasprave ocjenjivačke komisije su povjerljivi. Pojedinačne ocjene neće se objavljivati niti će se slati komentari za pojedinačne prijevode.

Neki sudionici mogu dobiti **posebne pohvale** ako se njihovi prijevodi pokažu izvrsnima. Predmetni nastavnici bit će obaviješteni e-poštom nakon objave imena pobjednika.

Za svakog sudionika koji je poslao prijevod može se preuzeti **potvrda o sudjelovanju**. Ujedno se može preuzeti **potvrda** za nastavnika koji je organizirao natjecanje za školu. Sve škole koje su sudjelovale u natjecanju primit će e-poruka s daljnjim uputama.

7. OBJAVA POBJEDNIKA I UČENIKA S POSEBNIM POHVALAMA

Natjecanje se svake godine održava **krajem studenog**, a imena **pobjednika** objavljuju se u **veljači sljedeće godine**. Imena i prijevodi pobjednika bit će objavljeni na službenim internetskim stranicama JT-a, zajedno s popisom sudionika čiji su izvrsni prijevodi zaslužili **posebne pohvale**.

Objava može biti medijski pokrivena.

8. SVEČANOST DODJELE NAGRADA I TRODNEVNO PUTOVANJE U BRUXELLES

U proljeće iste godine, svaki pobjednik, zajedno s najviše dva roditelja/zakonska skrbnika i jednim nastavnikom, bit će pozvan na trodnevni posjet Bruxellesu.

Svaki pobjednik mora biti u pratnji jednog ili dvoje roditelja ili zakonskih skrbnika, koji moraju preuzeti punu odgovornost za njega tijekom putovanja u Bruxelles. U iznimnim slučajevima, ako pobjednika ne mogu pratiti roditelji ili zakonski skrbnici, mora ga pratiti druga odrasla osoba koju su ovlastili roditelji ili zakonski skrbnici i preuzeti punu odgovornost za njega. Moraju se poštovati sva nacionalna pravila i zahtjevi relevantnih država članica u pogledu putovanja.

Komisija će organizirati i snositi troškove putovanja[1], smještaja i nekih obroka. Osim općeg osiguranja koje pokriva posjetitelje kad se nalaze u zgradama Komisije, Komisija ne organizira niti plaća ikakvo osiguranje za putovanje ili boravak u Bruxellesu. Pobjednik, nastavnik i roditelji/zakonski skrbnici u pratnji moraju imati valjane putne isprave.

Organizacijski odbor JT-a će školama koje pohađaju pobjednici e-poštom dostaviti privolu za korištenje osobnih podataka, koju škola treba **ispisati i s potpisima učenika i ostalih** (vidjeti u nastavku) **poslati** u zadanom roku organizatorima. Privoli treba priložiti presliku učenikove važeće osobne iskaznice.

Privolu moraju potpisati:

- učenik/učenica
- njegovi/njezini roditelji/zakonski skrbnici (*ako će učenik/učenica u vrijeme nagradnog putovanja imati manje od 18 godina*).

Tom se privolom učenici i njihovi roditelji/zakonski skrbnici slažu:

- da se prijevodi mogu objaviti na službenim stranicama JT-a te koristiti unutar institucija EU-a za buduću obuku u ocjenjivanju prijevoda
- da učenici smiju otputovati u Bruxelles na trodnevni posjet
- da fotografije i videosnimke svečane dodjele nagrada i posjeta Bruxellesu mogu biti objavljene na službenim stranicama JT-a i na društvenim mrežama.

U izjavi o zaštiti privatnosti za natjecanje Juvenes Translatores opisano je kako se osobni podaci obrađuju u skladu s primjenjivim propisima o zaštiti podataka.

9. TUMAČENJE PRAVILA I UPUTA

Za konačno tumačenje pravila natjecanja nadležna je Glavna uprava za pismeno prevođenje.

[1] Komisija će platiti putovanje od države članice pobjednika do hotela u Bruxellesu, no to ne uključuje kratke transfere, primjerice vožnju taksijem od ili do zračne luke / željezničkog kolodvora u državi članici podrijetla.

Potrebno vam je više informacija?

- službene internetske stranice Juvenes Translatoresa: https://translation.ec.europa.eu/get-involved-european-language-activities-and-initiatives/juvenes-translatores_hr
- Facebook: https://www.facebook.com/translatingforeurope
- Instagram: https://www.instagram.com/translatingforeurope/
- e-adresa: DGT-TRANSLATORES@ec.europa.eu
- osoba za kontakt za natjecanje Juvenes Translatores u vašoj zemlji: https://translation.ec.europa.eu/contact-us_hr